

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XXVIII. Amittunt vestes Sacerdotales suam benedictionem, quando
ita franguntur, ut ja sint ineptæ ad suum consuetum usum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

intentione benedicendi hanc, & non illam, certè hæc sola benedicetur, non autem illa: pari ergo modo (cùm, quod in re nostra facit benedictio, suppleat Sacrificium) si ad illam vestem Sacrificii benedictionem non refert, benedicta remanere non poterit. Hactenus Tamburinus.

548. **Alius casus proponitur.**
A quo peto; si Planeta serica nullo panno fulta benedicetur, & post benedictionem panno fulciretur, peto, inquam, licitum erit uti tali Planetâ animo sacrificandi in illa, etiam quâ fulta panno, & consequenter in ipso panno? Extrahatur rursus sive dissuatur pannus, nùm in ipso solo potero Sacrificare?

Si ergo tali modo Planeta non benedicta, benedictæ subduceretur, quidni sine peccato possem velle in utraque celebrare? Tali namque casu non celebros sine Planeta benedicta, quod solum est prohibitum. Hæc offero doctoribus examinanda & resolvenda.

Reliquum est, ut investigemus modum, quo amittitur benedictio vestium Sacerdotium. Dico ergo:

CONCLUSIO XXVIII.

Amittunt vestes Sacerdotales suam benedictionem, quando ita franguntur, ut jam sint ineptæ ad suum consuetum usum.

549. **Probatio Conclui.**
Hæc Conclusio patet ex dictis de execratione calicis & patenæ; si enim calix & patena amittunt suam benedictionem quando ita immutantur, ut sine novo artificio sint inepta ad consuetum usum Sacrificii, quidni etiam vestes sacerdotales? Etenim sicuti illa benedicuntur in ordine ad usum Sacrificii, ita & hæc. Et veluti calix & patena moraliter destruuntur, quando sic immutantur, ut non facile sine novo artificio sint apta ad usum Sacrificii, ita quoque moraliter destruuntur vestes sacerdotales, quando sic franguntur, ut non facile sine novo artificio sint idoneæ ad usum Sacrificii. Quid ergo mirum si amittant suam benedictionem, cùm moraliter destruatur illud, quod antea fuerat benedictum? Ex quo sequitur

550. **Alba amittit benedictionem per separationem manice a flura;**
Corollarium Primum: si manicæ assuta sepantur ab Alba, perditur benedictio, quia jam inepta evasit ad usum Sacrificii, nisi per novum artificio rursus manicæ assuantur.

Dices; possunt manicæ sine novo artificio facile aciculis affigi, ita ut possit utcumque Alba deservire.

Respondeo, non sufficit posse partes facile connecti ut retineatur benedictio; sed oportet quod sine novo artificio possint facile re-

cipere connexionem, qualem prius habebant; quia benedictio respiciebat partes taliter connexas: illa autem connectio artificialis non perditur moraliter, quamdiu partes possunt absque novo artificio eodem modo connecti. Hinc sequitur

Corollarium Secundum: si Alba sit ejusmodi ut ejus manicæ globulis vel funiculis ipsi connectantur (& eadem foret ratio Planetæ, cujus pars anterior resticulis interiori adnecteretur) per dissolutionem non amittit benedictionem. Quid miramur? Etenim calix tornatilis per separationem partium non amittit benedictionem. Quare? Quia post reunionem, quæ fieri potest sine novo artificio, remanet idem calix, & per consequens eadem vestis, quoniam eadem partes, & eodem modo connexæ.

551. **Secus sunt culis anæ.**
Sed contrà; etiam Alba, vel Planeta dissuta, post iteratam conjunctionem earumdem partium est eadem Alba, vel Planeta; argumento Leg. Qui res 98, §. Aræ ff. de Solut. & lib. ibi: *hic enim eadem navis est, quam te datum spondisti*, loquitur de navi, quam Dominus prius dissolverat, deinde iisdem tabulis compegerat.

552. **Objectio.**
553. **Lex. 98. ff. de Solut.**
554. **Solutio.**
Respondeo, esse eandem navim fictione juris in ordine ad solutionem. Accipe totum contextum: *si alienum hominem promisi, & is à Domino manumissus est: liberor. Nec admissum est quod Celsus ait, si idem rursus lege aliqua servus effectus sit peti cum posse; in perpetuum enim sublata obligatio, restitui non potest; & si servus effectus sit, alius videtur esse. Nec simili argumento usus est: ut si navem, quam tu promisti, Dominus dissolverit; deinde iisdem tabulis compegerit, tenebitur. Hic enim eadem navis est, quam te datum spondisti: ut videatur magis obligatio cessare, quam extincta esse. Homini autem manumisso simile fiet, si eâ mente dissolutam esse navem posueris, ut in alios usus converterentur tabula, deinde mutato consilio easdem compositas, alia enim videbitur esse posterior navis, sicut ille alius homo est. Ecce fictio juris; quid enim refert ad veram & physicam unitatem navis intentio dissolventis?*

Numquid si calix tornatilis dissolveretur eo animo ut partes converterentur in alios usus, ideo non esset idem calix, si postea mutato consilio rursus partes componerentur? Et si calix fixus dissolveretur eo animo ut deinde partes eadem componerentur, numquid ideo esset idem calix, compositus rursus novo artificio ex illis partibus? Non credo. Ergo similiter non erit eadem Alba, vel Planeta composita ex partibus prius dissolutis, est illo animo, ut rursus assuerentur, non erit, inquam, eadem illâ unitate, quæ requiritur, ut permaneat benedictio, quæ ipsi toto inhæret; & per consequens toto destructo, destruitur, nec resultat in ipsa re, tamen si eadem numero reproducta, utpote accidens planè extrinsecum.

Porro obligatio solvendi rem promissam, iohæret ipsi personæ; & disposuit jus, ut quando res promissa in morali æstimatione non dissipata est, aut dissoluta ex intentione, ut nunquam redeat; sed ut reparetur, non censetur destructa, sed interrupta, aut quasi sopita, & idem censetur de obligatione, quam contraxit promittens, sicut & de jure, quod acquisivit promissarius.

Hinc si vestis aliqua sacra alicui Sacerdoti legeret in testamento, & contingat illam dissui animo rursus confluendi, quamvis amiserit consecrationem, postquam tamen iterum consecrata fuerit, debetur Sacerdoti juxta legem citatam, quoniam eadem quantum ad æstimationem moralem pretii & valoris, ad quod attenditur in legato.

Si autem à me quæritur, quare magis destructa censetur Alba, quando partes disluuntur, quam quando partes globulis aut funiculis connexæ dissolvuntur? Respondeo; quia hoc est hoc, & illud est illud, id est, quia totum fixum requirit partes fixas; totum autem mobile, ut sic loquar, constat ex partibus mobilibus, quibus proinde manentibus, sive simul, sive separatim, censetur manere totum mobile, & ideo etiam manet benedictio, quæ à principio istis partibus mobilibus fuit annexa. Consimiliter, & erit

Corollarium tertium: manentibus partibus fixis, id est, antequam partes Albae aut alterius vestis ita disluantur, ut amittat figuram, etsi paulatim reficiatur, etiam per additionem aliquarum partium materiæ non benedictæ, non tollitur prior benedictio, quoniam semper manet idem totum, & accessorium sequitur naturam sui principalis.

Unde si Cingulum, antequam omnino dividatur, reficiatur, vel adhibito nodo firmetur, non eget novâ benedictione, quia adhuc est unum & idem Cingulum; secus si in duas partes fuerit divisum, quarum neutra est apta ad cingendum.

Ratio colligitur ex dictis: quamvis enim illæ duæ partes factæ nodo facile possint conjungi; equidem non eodem modo, quo antea erant conjunctæ, & sub quo modo data fuerat benedictio. Neque enim Cingulum benedicitur sub modo partium separabilium & iterum conjungibilium, uti calix tornatilis, sed è contra sub modo partium inseparabilium, nisi fortè, ut dictum est de Alba, una pars alteri globulo, aut etiam nodo, tempore benedictionis fuisset adnexa.

Dixi, *Quarum neutra est apta ad cingendum*; quia si una pars apta remaneat, vel utraque, liquet profectò alteram, vel utramque retinere suam benedictionem; cum per illam fractionem non sit facta inepta ad usum Sacrificii.

Quin imò Tamburinus l. 1. cap. 3. §. 3. n. 4. existimat non esse improbabile (saltem propter auctoritatem extrinsecam Doctorum) Cingulum divisum in duas partes, quarum neutra seorsim sufficit ad cingendum, non indigere novâ benedictione. Pro hac opinione Diana p. 2. tract. de celeb. Miss. reol. 57. citat Coninck de Sacramentis qu. 83. art. 3. dub. 3. n. 250 Emanuel Sa verbo *Missæ*. n. 12. & Joannem de la Cruz in Direct. concientia p. 2. de Sacrificio Missæ q. 3. dub. 4. conclus. 1.

Notat autem Tamburinus Ægidium Coninck perperam citari; nam, inquit, eam opinionem non tamquam suam, sed tamquam Emanuelis Sa profert. Immo contra Ægidium puto, quod neque id Emanuel dicit. Audi brevier utrumque: Si Cingulum (ait Coninck) ita frangatur, ut neutra pars sufficiat ad cingendum Sacerdotem, amittit benedictionem: secus si longior pars sufficeret ad cingendum. Aliqui tamen putant etiam in prima fractione licere partibus simul nexis uti. Ita Emanuel Sa verb. *Missæ* n. 12. Hæc Coninck Audi Emanuelelem: Cingulum, ait, fractum potest neci si pars altera non sufficit. Hæc Sa. Vides? Si pars altera non sufficit, ait, non verò si neutra pars sufficit. Hucusque Tamburinus.

Sed quæso te, si altera pars sufficit ad cingendum, quid opus est nexu? Vel si nec Ægidius, nec Emanuel illam opinionem tenuit, qui sunt illi Doctores, propter quorum auctoritatem extrinsecam asseris hanc opinionem probabilem? Fortè Cælestinus in compendio Theologiæ moralis tract. 8. c. 5. q. 8. Fortè Jacobus Marchantius in Candel. Sacrament. tract. 4. qq. Pastor. cap. 5. de Celeb. Miss. q. 2. Fortè Franciscus de Nigro in addit. ad Ruyz p. 1. præsuppos. 4. nu. 42. q. 28. Illos liquidem citat Diana p. 5. tract. 13. reol. 92.

Verum si quæstionem, quam hæc tractamus, maturius consideremus, sole meridiano clarior apparebit duos primos non fuisse illius sententiæ. De tertio non fero judicium, quia textum, utpote quo careo, non potui inspicere, neque Diana verba textus describit, sed solum dicit eum testari de praxi.

Sed de qua praxi? Credo de eadem, de qua testatur Marchantius supra his verbis: Passim videmus, licet Cingulū frangatur, solere utramque partem connecti sine alia benedictione. Quis autem non videt illa verba posse explicari, sicuti superius Tamburinus explicavit verba Emanuelis? Imò sic debere intelligi, colligo; quia Marchantius pro se citat Emanuelelem. Si ergo Emanuel non loquitur nisi de partibus, quarum altera sufficit ad cingendum, neque de aliis partibus loquitur Marchantius.

Restat ergo Cælestinus, qui sic ait: Quæres an Sacerdos peccet mortaliter celebrans sine necessitate cum Cingulo non benedicto, aut fracto,

554.
Quid si manentibus partibus fixis Alba paulatim reficiatur?

Quid si Cingulum fuerit divisum in duas partes?

fractio? Respondeo, quod non. Quod idem dico de celebrante Missam in casu necessitatis sine Stola, Manipulo vel Cingulo, vel cum aliis vestibus non benedictis, non autem extra necessitatem, nisi quoad Cingulum, ut dictum est, quod quidem Cingulum etiam inservire potest, licet sit ita fractum, ut neutra pars sufficere per se possit, & necesse sit partes simul connecti. Hæc Cælestinus.

Verumtamen extra nostrum propositum, non enim hic querimus, an peccet mortaliter, qui sine necessitate celebrat cum Cingulo non benedicto, aut ita fracto & diviso in duas partes, ut neutra pars per se sufficiat; sed questio nostra est, an Cingulum ita divisum in duas partes, maneat benedictum, adeo ut partibus facto nodo conjunctis possim uti sine ullo peccato extra necessitatem, perinde ac si Cingulum numquam divisum fuisset: quod Cælestinus ibi non affirmat, ut patet. Si ergo non sit probabile ex ratione, quod Cingulum ita divisum haud indigeat novâ benedictione, neque probabile erit propter auctoritatem extrinsecam Doctorum.

Illud satis certum videtur, si fiat Stola, vel Casula duplicata, facili separatione duarum, quarum utraque sit apta ad Sacrificium; certum, inquam est (consequenter ad illa, quæ jam diximus de Cingulo divisio in duas partes, quarum utraque seorsim sufficit ad cingendum) factâ separatione utramque Stolam, vel Casulam manere benedictam. Siquidem vestes illæ sunt totaliter benedictæ, & separatæ remanent aptæ ad Sacrificium sub eadem forma, sub qua fuerunt benedictæ.

Ceterum querit Tamburinus supra n. 7. Si ex multis v. g. Amictis immutatis fiat una Alba, & ex multis Stolis itidem immutatis, una Planeta, talis Alba & Planeta indigerent benedictione? Dico, *immutatis*, nam si mutaretur forma, sub qua benedicta erant, jam amitterent, ex dictis, benedictionem, atque adeo certò novâ benedictione indigerent.

Respondet autem prædictus Auctor, quod indigerent; quia ex una parte tales Amicti & Stolæ numquam habuerunt benedictionem Albæ vel Planetæ; & ex alia, per illam unionem nullam benedictionem acquisiverunt.

Sed contra: licet in Pontificali ponatur specialis benedictio cujuslibet indumenti, eundem in Rituali Romano præscribitur solum benedictio sacerdotalium indumentorum in genere, ut proinde una vestis non indigeat diversâ benedictione ab altera, sed una & eadem sit benedictio Amicti, Stolæ, Albæ, Planetæ &c. omnia enim benedicuntur in quantum præcisè sunt indumenta necessaria ex præcepto Ecclesiæ ad ritè sacrificandum; non autem quatenus habent hunc vel illum particularem usum.

Patet ex verbis benedictionis: *Omnipotens*

sempiternæ Deus &c. hæc indumenta sacerdotalia desuper irrigante gratiâ tuâ, ingenti benedictione per nostrâ humilitatis servitium purificare, benedicere, & consecrare, dignetur; ut divinis cultibus, & sacris mysterijs apta & benedicta existant &c. Ita Ecclesia in prima oratione, & similiter in secunda & tertia.

Cum ergo, ut Tamburinus supponit, tales Amicti & Stolæ per unionem non perdant suam benedictionem; si enim, ut ait n. 8. iterum disfluere, & redirent ad pristinam formam, non indigerent novâ benedictione, cur novâ indigeant quando manent unita? Quod enim jam sit Alba & Planeta, ubi antea solum erant Amicti, & Stolæ, quid refert, cum omnium sit eadem benedictio? Neque Alba debeat benedici, ut talis in specie, sed solum in genere, ut indumentum sacerdotale?

Dices; saltem possunt benedici diversâ benedictione. Respondeo, etiam Stola, & Manipulus; & tamen secundum Tamburinum n. 9. si ex Stola fiat Manipulus, & ex Manipulo Stola, non est necesse utad hunc novum usum, sicut nec deinde, quando fortè redirent ad suum pristinum usum, novâ benedictione benedicantur.

Planè, inquis, sed diversitas est, quod Stola & Manipulus non sint diversæ vestes, solum enim una est brevior, alia longior; constat autem Amictum & Albam esse vestes distinctas, similiter Stolum, & Planetam.

Respondeo, parùm referte, quod sint vestes distinctæ, si non indigeant distinctis benedictionibus. Unde qui celebraret cum tali Alba & Planeta, non rectè diceretur celebrare sine vestibus benedictis, cum nihil in tali Alba vel Planeta inveniat, quod non sit benedictum, vel per se & primariò, vel saltem secundariò tamquam accessorium.

Sed contra dicit aliquis; Figura non est benedicta, quæ tamen, utpote forma artificialis, est pars principalior compositi artificialis, sicuti forma naturalis est pars principalis compositi naturalis.

Hic hæreo, & amplector sententiam Tamburini: nam licet diversæ vestes non requirerent diversam benedictionem, equidem aliqua est necessaria; jam autem Alba ita composita ex pluribus Amictis immutatis, tametsi materialiter sit benedicta secundum materiam, neutiquam tamen formaliter, id est, secundum formam, seu figuram artificialem Albæ, quæ est præcipua pars indumenti sacerdotalis: ergo requirit novam benedictionem, si non specie, saltem numero distinctam. Atque ex his sit finis hujus Conclusionis.

Sequitur resolutio questionis, quæ à Theologis solet hic tractari; scilicet, an sacra vasa & vestes, eadem formâ, atque adeo eadem benedictione vel consecratione manente liceat

D d d 3 trans.

eadem benedictio Amicti, Stolæ &c.

§ 61. Objectio solvitur.

§ 62. Secunda objectio.

Responsio.

§ 63. Tertia objectio.

propter quam Auctor amplectitur sententiam Tamburini.

qui de presentibus casu non agit.

§ 58. Quid si fiat Casula duplicata?

§ 59. An Alba ex multis Amictis immutatis consecrata, novâ benedictione indigeat?

Amictus Tamburinus.

§ 60. Oppositum præcatur.

Est una &

transferre ad usum profanum, & è contra profanas vestes, vasaque applicare usibus sacris & Sacrificio?

CONCLUSIO XXIX.

Non licet sacra vasa, aut vestes transferre ad usum profanum; bene è contra vestes, vasaque profana applicare usibus sacris.

564.
Est mortale
applicare
res sacras u-
sibus profa-
nis.

Circa primam partem, dixi suprâ Conclutione 20. ubi de contactu sacrorum vasorum, esse peccatum mortale ex genere suo uti calice consecrato in communi mensa, vel pallâ benedictâ ut communi linteolo ad emungendas nares, aut sacrâ veste ad profanam representationem vel ludum. Patet; quia est sacrilegium, utpote abusus rei sacræ; sacrilegium autem, quoniam peccatum oppositum virtuti Religionis, constat esse peccatum ex genere suo mortale, ut communiter docent Theologi in Tractatu de Virtutibus & Vitiis.

Ex parvitate
materie po-
test esse
hiale e ve-

Dixi, *Ex genere suo*, quia ex parvitate materię poterit esse peccatum veniale, v. g. semel leviter sudorem faciei abstergere mappâ benedictâ, & similia. Sanè quis dicit esse peccatum grave, quod aliqui ex devotione faciunt (quamvis minùs bene) præbere scilicet potum aliquibus ægotantibus, aut malè habentibus in calice?

565.
Applicare
candelabrum
Ecclésiæ ad
usum commu-
nem, nullum est
peccatum.

Et notandum nos hic loqui de rebus, quæ solent consecrari, sive benedici; nam applicare v. g. ad nuptias vel alium communem usum tapetem, candelabrum, pelvim, immo & manutergium, & similia in Missâ adhiberi solita, cum satis remotè inserviant ministerio sacro, non est peccatum secluso contemptu.

Nam sicuti sine scrupulo utimur v. g. candelabris profanis ad ornandum altare, cur non similiter liceat uti candelabris Ecclésiæ ad ornandas ædes profanas, non quidem semper & indifferenter (hoc enim præ se ferret implicitum quemdam contemptum) sed in aliqua solemnitate non sacra, fortuitò occurrente?

Objecto
solvitur cap.
43. de Consec.

Si dixeris; quia in cap. *Ad nuptiarum* 43. de Consecrat. dist. 1. id prohibetur ibi: *Ad nuptiarum ornatum divina mysteria non præsentur.* Respondeo sermonem esse de rebus consecratis, vel saltem benedictis, ut clarè ostenditur ex ly *Divina*. Quis namque candelabra rectè vocaverit divina mysteria?

566.
An res sa-
cræ mutata
formâ
possint ap-
plicari usi-
bus profa-
nis.

Ex quo intelligi potest, quare in proposita quæstione addiderim illa verba: *Non mutata formâ* &c. Cum enim mutata formâ, adeoque deperditâ benedictione, non sint amplius res sacræ, quamvis plurimum conveniat, ut præfatæ vestes & vasa numquam applicentur pro-

fanis usibus, sed vel serventur ad alium sacrum usum fortè apta, vel, si ad nullum sint utilia, comburantur, cinerelque in Sacrarium juxta directionem sacrorum Canonum projiciantur; equidem si contrarium fiat, probabile est, nec mortale esse, nec veniale, inquit Tamburinus l. 1. cap. 2. §. 3. n. 2. Calix ergo consecratus, Casula, vel Alba diffusa, frustula inveterati Corporalis, vel Purificatorii, ligna & lapides diruti templi &c. poterunt, quantum est hoc capite, vendi, usibus communibus applicari, & ut profana nobis usui esse. Ita ille; citans Caffro Palaum tom. 2. Tract. 8. *Cofis Pala* disp. 1. p. 6. n. 25.

Sed ob stare videntur quedam antiqua Decreta Pontificia, quorum primum, ex Epistola 2. Clementis ad Iacobum Fratrem Domini, refertur de Consecrat. dist. 1. cap. 39. *Altaria pilla*, inquit Pontifex, *cathedra, candelabrum & velum, si fuerint vetustate consumpta, incendio dentur: quia non licet ea, quæ in Sacratio fuerint, malè tractari: sed incendio universa tradantur, C. Omnes neres quoque eorum in Baptisterium inferantur, ubi nullus transtium habeat: aut in pariete, aut in fossis pavimentorum iactentur, ne introentium pedibus inquinentur.*

Secundum Decretum est Iigni, quod refertur eadem dist. cap. 38. sub his verbis: *Ligna Ecclesiæ dedicate non debent ad aliud opus iungi, nisi ad aliam Ecclesiæ: vel igni sunt comburenda, vel ad profectum in Monasterio Fratrum (hoc est, secundum Glossam ibi, vel in Capitulo, vel in Dormitorio, vel in aliis religiosis locis; non in coquina vel in vineis passinandis) in laicorum verò usum non debent admitti.*

Respondet Palaus, Pontifices loqui de rebus in eadem forma manentibus, ac fuerunt applicate. Sed de hoc valde dubito; nam licet fortè verba Clementis in illum sensum possent detorqueri; attamen non video quâ apparentiâ veri sic queat intelligi Decretum Iigni.

Enim verò (ut omitam vix unquam ligna Ecclesiæ diruta in eadem formâ applicari alteri operi) Ecclesiâ dirutâ, nonne quæcumque supersunt, sive in eadem, sive in alia forma, si ita volumus loqui, eo ipso amiserunt suam dedicationem? Quis dubitat? Ergo impertinens est, secundum illum Auctorem, an in eadem forma, an in diversa alteri operi applicentur.

Probatur Consequentia; quia ideo requiritur mutatio formæ, ut res priùs sacra desinat esse talis, ne fortè fiat irreverentia rebus sacris, dum eorum materia ad usus profanos transferretur.

Si dixeris, Pontificem loqui de Ecclesiâ dedicata integra permanente, & solum velle, quòd illa non possit converti in habitationem laicorum aut coquinam Monasterii, secus in Capitulum vel Dormitorium, aut alia loca religiosa, ut videmus factum in hoc nostro Monasterio Lovaniensi.

Contrâ